

100

Мен Сабирлә бир дам алтында дөрд ил јашамышам, ләкин Сәһһәттиң тәһһәффус етдиңи һавадан он ил нәфәс алмышам. Инсан кичик јашларында көрдүју вә ешитдијун өмрү боју унутмаур. Сәһһәттиң өмрүнүн сон 10 или мәним өмрүмүн илк он или олмушдур. Бу мүддәтдә көрдүкләримниң чоҳуу хатырлајырам. Апләмиздә Сәһһәтә Мирзә Аббасгулу дејә мураччәт едилдиңи үчүн бу ад мәнә даһа доғма кәлир. Мирзә Аббасгулу орта бојлу, хошсифәт, хошәһвал вә ширинсәһбәт бир киши иди. Көрүнүшү инсандә һүсн-рәғбәт доғуруду. Башына ғышда гара папағ вә ја фәс, јајда исә си-

дән, һәм дә көзәл охујармыш.

Һади вә Сәһһәт бизим евини өн өзиз гонағи идиләр. Сәһһәтлә Сабирниң бүтүн күнләри бирликдә кечирмиш. Атамыш хәстә күнләриндә Сәһһәт онун јастығы јашыдан чәкилмәмиш, ону мүаличә етмиш, истираһәттиңә көз јетирмиш вә хош сәһбәтләрдә ону мәшғул етмишдир.

Сәһһәтиң Јахшы ташыјан һачыбәј Рәһимбәјли (һазырда Бақыда Јашајыр) шаһриңи реални мәктәбдә мүәллимлијини хатырлајарағ гејд едирки, Сәһһәт бу мәктәбдә Јекаһа азәрбајҗаһлы мүәллим олмушдур.

Мәктәбин директору чоҳ мүртәчә фикирли бир шәхс имиш вә Сәһһәти әввалчә сајмазјана гаршыламышдыр. Сәһһәт өзүнә вә башғасына тәләбкар, вүғарлы бир шәхс киши директорла чидди сәһбәтдән сонра она сәһһәттиң баша салмышдыр. Иш јолдашлары арасында сәһһәттиң мунәсибәти вә зәһкиңи билији илә чидди һөрмәт газанмышдыр.

БӨЈҮК ДОСТЛУГ НҮМҮНӘСИ

линдр гојарды, көзүнә пенсә тахарды, әһһәт чох гәшәнк тикилмиш Авропа битимли костюм (гара рәңкдә пенчәк, жилет вә шалвар), ајағына исә гара ботини кәјәрди, көзәркән әһһәтдә гәшәнк трост тутарды. Сүрәтлә Јернјәр вә сүрәтлә данышарды. Тез-тез данышмасы сөзләриниң тәсирли олмасына мане олмазды. Дејилдијунә көрә, кәскиң һафизәли олдуғу үчүн өзүнүн вә башғаларының ше'рләрини әзбәр-

Јерли ушағларә дәрә дәрәкән бә'ән програмдан кәнара чыхарағ шакирдләрниң ичтиман көрүшләрини артыра билән сәһбәтләр апарармыш.

А. Сәһһәт һәмвәтәһләри тәрәфиндән чоҳ севилмишдир. О, олдуғча гәдирбилән бир инсан иди, өзүндән 12 јаш бөјүк Сабирни нә гәдәр өзәләјирди. Атам Јатаға дүшдүкдә апләмизниң гајғасына галыр вә бизә һамилик едирди. 1910-чу илдә Сабир

Шамаһыдан Бақыја кетмәли олду. Балаханыда мүәллимлик етдиңи вә сонра да мүәличә үчүн Тбилиснә кетдиңи доврдә Сәһһәт Шамаһыда төк галды. О, Сабир үчүн да-рыхыр. Сабир апләсини чәттиликләрдән гуртармаға чалышырды. Сабирлә тез-тез мәктүблашыр вә хәбәр ту-турау.

Сабир дә ону тез-тез әһһәттиң хәбәрлар едирди. Сәһһәтә сон мәктүбуңда атам белә јазыр:

«...Һојатымдан билкүллијә гәти-үмидәм; ахыр нәфәсләрим олдуғулу дөрк едиб дә бу мәктүбла сәһбә әһһәттиң хәбәр вәрдим. Бир гәдәр бәбәт оларисәм Шамаһијә гајыдачағам. Мәндән Мәһмудбәјә салам ет... Әлим даһа гәләм тутмајыр.

Әһли әјалымы сизә, сизн дә аллаһа тапшырырам. Өлүрсәм гәм етмәрәм, чүнки билирәм сиз мәним асарымы тә'б етдирәрсиниз.

Гардашың: Ә. Сабир.

27 ијуни 1911».

Өлүмүндән сонра Сабирниң дәфиннә зијалылары сәфәрбәр едән дә Сәһһәт олмушдур. С. Ә. Ширванниңи мәғбәрәсиниң сандығчасыны гурдуруб үзәрини Јаздыран Сәһһәт Сабир мәғбәрәсиннә дә сандығча гојдуруб, Јаздырмыш вә дәрни кәдәрини Ф. Кочәрлијә мәктүбуңда билдирмишдир.

...Мөвти-Тәрраһ, о сәфа бәзмин бәрбад етди,

Сабир өлдү демирәм,

ше'р еви виран олду.

Јазмаға мане олур гәфригә дүшдүкләримиз,

«Ағларам хатирә кәлдикчә күлүшдүкләримиз».

Сабир апләсиниң өн Јахын пасибаны Сәһһәт олмушдур. Сабирниң әсәрләриниң чап етдирмәк үмидини Сәһһәт фәдакарлығла Јеринә јетирмишдир. Өзүнүн сәдағәтлн дәсту, зәманәсиндә ону ән дүзкүн гијмәтләндирән А. Сәһһәт Сабирниң әсәрләрини чап олунмасы үчүн чоҳ бөјүк сәј кәстәрди. Сабирни сирдаш ғызы, ше'рләриниң илк охучусу олан вә Сабирни сағлығында әсәрләрини чап етдирмәк үчүн атағыз биркә сечиб топладығлары, ләкин мадди чәттилик үзүндән чап олунмамыш гәләм сечилмиш ше'рләр китабы «Һоһһоһнамә»ни руһаниләрини һүчүмүндән гачырыб кизләдән Сәријә-Солтан бу китабы иһанылмыш әлә—аиләнин һамси Сәһһәтә тәғдим етди. А. Сәһһәт Сабирни гәләм достлары илә биркә көрүлмәмиш сәј вә тә'кид илә «Һоһһоһнамә»ни халға чатдырды.

Сабирлә Сәһһәттиң бөјүк достлуғу һәлә даһа кениш вә даһа дәриндән өјрәнилмәлидир.

М. ТАБИРЛИ

А. Сәһһәт гәләбәләри илә бирликдә М. Ә. Сабирни гәбри үстүндә. (Солдан: М. Гурбанов, Ә. Һ. Гарајев, Ә. Оручәлијев, Б. Мүтәддибов, А. Сәһһәт). Шамаһы, 1912.